

Akaan Toijalan keskustan arkkitehtuurikilpailu arvostelupöytäkirja

Akaan kaupungin maankäyttö ja kaavoitus 8.1.2015

Sisällys

1.	Kilpailun järjestäminen	3
1.1.	Kilpailun järjestäjät, luonne ja tarkoitus	3
1.2.	Kilpailun muoto ja osanottajat.....	3
1.3.	Palkinnot ja lunastukset.....	3
1.4.	Palkintolautakunta	3
1.5.	Kilpailun säännöt ja kilpailuohjelman hyväksyminen	4
1.6.	Kilpailuaika ja sisäänjätö	4
1.7.	Kilpailua koskevat kysymykset	4
1.8.	Kilpailuehdotukset	4
1.9.	Palkintolautakunnan kokoukset.....	4
2.	Kilpailutehtävä	4
2.1.	Kilpailun tavoitteet.....	4
2.2.	Kilpailuohjelmassa mainitut kilpailuehdotusten arvosteluperusteet	4
3.	Kilpailun yleisarvostelu	5
3.1.	Yleistä	5
3.2.	Kaupunkirakenteelliset ratkaisut	5
3.3.	Rakentamisen määrä	5
3.4.	Liikenteelliset ratkaisut	6
3.5.	Teknisen toimen näkemys liikennejärjestelyistä	6
4.	Ehdotuskohtainen arvostelu	7
4.1.	Palkintoluokka.....	7
4.2.	Yläluokka	16
4.3.	Keskiluokka.....	21
4.4.	Alaluokka	25
5.	Kilpailun ratkaisu.....	29
6.	Suosituksat jatkotoimenpiteiksi.....	29
7.	Arvostelupöytäkirjan varmennus.....	30
8.	Nimikuorten avaus	31

1. Kilpailun järjestäminen

1.1. Kilpailun järjestäjät, luonne ja tarkoitus

Akaan kaupunki järjesti yhteistyössä Suomen arkkitehtiliiton (SAFA) kanssa Akaan Toijalan keskustan arkkitehtuurikilpailun.

Kilpailun tarkoituksena oli löytää vaihteittain toteutettava, arkkitehtonisesti, kaupunkikuvallisesti, liikenteellisesti ja toiminnallisesti korkeatasoinen ratkaisu Toijalan keskustan kehittämiseksi.

Kilpailun tarkastelualue käsittää noin 30 hehtaaria. Tarkemman suunnittelun alue Valtatien ympäristössä on pinta-alaltaan noin 8 hehtaaria.

1.2. Kilpailun muoto ja osanottajat

Kilpailu on järjestetty Suomen Arkkitehtiliiton sääntöjen mukaisena suppeana yleisenä ideakilpailuna. Kilpailu oli avoin kaikille Suomen sekä muiden Euroopan unionin ja sen hankintalainsäädännön piiriin kuuluvien maiden kansalaisille voimassa olevien lakien ja sopimusten mukaisesti. Kilpailuun osallistui 86 henkilöä / työryhmää.

1.3. Palkinnot ja lunastukset

Palkintoina jaettiin yhteensä 50 000 euroa palkintolautakunnan yksimielisellä päätöksellä seuraavasti:

- 1. palkinto 18 000 euroa
- 2. palkinto 13 000 euroa
- 3. palkinto 9 000 euroa
- sekä kaksi lunastusta, kumpikin 5 000 euroa.

1.4. Palkintolautakunta

Kilpailuehdotusten arvioinnin suorittavaan palkintolautakuntaan kuuluvat:

Jouko Rytönen	Akaan kaupunginhallituksen pj
Henna Rantanen	Akaan kaupunkisuunnittelulautakunnan pj
Aki Viitasaari	kaupunginjohtaja, Akaan kaupunki
Jyri Sarkkinen	kaavoituspäällikkö, Akaan kaupunki
Anu Hytönen	vastaava rakennustarkastaja, Akaan kaupunki
Markku Lahtinen	kaavoitusarkkitehti, SAFA:n nimeämä edustaja
Anri Linden	arkkitehti, SAFA:n nimeämä edustaja

Jäsenistä Anu Hytönen, Markku Lahtinen, Anri Linden ja Jyri Sarkkinen ovat SAFA:n kilpailusääntöjen tarkoittamia ammattijäseniä. Palkintolautakunta kuulee tarvittaessa myös muita tarpeelliseksi katsomiaan asiantuntijoita. Palkintolautakunnan sihteerinä toimii Johanna Fingerroos. Asiantuntijat ja sihteeri eivät osallistu päätöksentekoon.

1.5. Kilpailun säännöt ja kilpailuohjelman hyväksyminen

Akaan kaupunginhallitus, SAFA:n kilpailutoimikunta ja palkintolautakunta ovat hyväksyneet kilpailuohjelman.

1.6. Kilpailuaika ja sisäänjätö

Kilpailuaika alkoi 9.6.2014 ja päättyi 1.10.2014.

1.7. Kilpailua koskevat kysymykset

Kilpailua koskevat kysymykset tuli osoittaa palkintolautakunnalle ja lähettää sähköpostitse 8.8.2014 mennessä osoitteeseen: kilpailusihteeri@akaa.fi

Kysymykset ja palkintolautakunnan vastaukset julkaistiin kilpailun verkkosivuilla osoitteessa: www.akaa.fi/arkkitehtuurikilpailu.

1.8. Kilpailuehdotukset

Kilpailuun saapui hyväksytysti 86 ehdotusta. Ehdotuksille annettiin kilpailunumero saapumispäivämäärään perustuvassa järjestyksessä.

1.9. Palkintolautakunnan kokoukset

Palkintolautakunta kokoontui kolme kertaa 25.11., 10.12. ja 8.1.2014. Lisäksi palkintolautakunnasta muodostettiin valmisteleva työ ryhmä, joka kokoontui 20.11., 25.11. ja 10.12.2014.

2. Kilpailutehtävä

2.1. Kilpailun tavoitteet

Akaan kaupunki haluaa kilpailun avulla löytää toteuttamiskelpoisen, toimivan, laadukkaan, kauniin ja kestävän kehityksen periaatteiden mukaisen suunnitelman Toijalan keskustan kehittämiseksi. Alueen haasteisiin haetaan ratkaisua kokonaissuunnitelmalla, jossa havainnollistetaan uudis- ja täydennysrakentamista keskustakortteleissa, julkisten ulkotilojen ratkaisuja ja liikennejärjestelyjä.

Toijalan keskustaan haetaan kaupunkikuvaltaan omaleimaista, valoisaa, raikasta ja modernia ilmettä, joka houkuttelee kaikkina vuorokauden- ja vuodenaikoina kaupunkilaisia viettämään aikaa ja tapaamaan toisiaan. Arkkitehtuurin ja massoittelevan toivotaan ilmentävän Akaan pikkukaupunkimaista, vehreää ja valoisaa ilmettä.

2.2. Kilpailuohjelmassa mainitut kilpailuehdotusten arvosteluperusteet

Kaupunkirakenteen ja -kuvan monipuolisuus, arkkitehtoninen kokonaisuus, persoonallisuus ja mittakaava

Suunnitelman liittyminen ympäröivään kaupunkirakenteeseen

Julkisten kaupunkitilojen järjestely ja laatu

Liikenne- ja pysäköintijärjestelyjen sekä kävelyn- ja pyöräilyn reittien toimivuus ja luonteva toteutettavuus

Ratamestarin korttelin luonteva toiminta ja liittyminen kaupunkirakenteeseen

Ratkaisun realistisuus ja toteutettavuus

Kokonaisratkaisun ansoita pidetään tärkeämpänä kuin yksityiskohtien virheettömyyttä.

3. Kilpailun yleisarvostelu

3.1. Yleistä

Kilpailuehdotukset vastasivat pääsääntöisesti hyvin kilpailun järjestäjän toiveita. Palkinto- ja yläluokan töissä oli useita kiinnostavia ratkaisumalleja kilpailualueella oleviin kaupunkikuvallisiin ja liikenteellisiin ongelmakohtiin. Rakentamistehokkuuden suhteen ehdotuksissa oli sekä tehokkaita, että maltillisempia ratkaisuja. Niin ikään ehdotukset jakaantuivat pienimittakaavaisempien, lähes pientalotyyppistä lisärakentamista suosiviin ehdotuksiin, että suurten, ennakkoluulottomien uudistamisajatusten välille koko kilpailualueella. Useammassa ehdotuksessa esiintyvinä teemallisina ratkaisuinä esiin nousi Valtatien muuttaminen kävelykaduksi tai ns. shared space yhdistelmäratkaisuksi, kaupungintalon eteen muodostetut uudet aukiot, Kirkkotorin lisärakentaminen, liikenneratkaist radan ylittävältä sillalta suoraan Holkerintielle radan vartta mukaillen, sekä ehdotukset joissa radan ylitys tai alitus on määritetty uudella ali- tai ylikululla. Ratamestarin korttelin alueen kehittäminen ympäristöineen oli niin ikään kuvattu useassa kilpailutyössä ansiokkaasti.

3.2. Kaupunkirakenteelliset ratkaisut

Kilpailussa haettiin ratkaisua, joka parantaa kaupunkitilan houkuttelevuutta eri vuoden- ja vuorokaudenaikoina. Valtatien asema keskustan selkärankana oli huomioitu sekä katutilan mittakaavan parantamisen näkökulmasta sitä rajaavia rakennuksia muokkaamalla ja korottamalla ja katutilan kaventamisella lisärakentamisen keinoin, että liikenteellisillä ratkaisulla. Uudet aukioratkaisut mm. kaupungintalon ja Valtatien välissä, sekä täydennysrakentaminen nykyisille parkkialueille muodostavat uudentyyppisiä tilasarjoja liikuttaessa keskusta-alueella aseman ja Kirkkotorin välillä. Autoliikenteen järjestäminen keskustassa jalankulkijoita ja pyöräilijöitä huomioiden, niin että liikkeiden hyvä saavutettavuus edelleen säilyy, oli pääsääntöisesti otettu huomioon hyvin, ja useissa kilpailutöissä oli onnistuneesti lisätty julkista kaupunkitilaa ja keskustan viihtyvyttä. Nykyisen Kirkkotorin siirtämistä tai toisen torin muodostamista oli ehdotettu myös joissain kilpailutöissä, ja esiin nousikin kysymykset nykyisen Kirkkotorin haasteista, joiksi todettiin sen suuri koko ja etäisyys Valtatien pohjoispään marketista, jotta se luontevasti toimisi viihtyisänä pienimittakaavaisena ostos- ja kohtaamispaikkana.

Ratamestarin korttelin rauhoittamien siirtämällä Saunatien liikenne aseman viereen oli esitetty useassa työssä. Korttelille on ollut vaikea löytää sopivaa käyttöä, joka huomioisi suojellut rakennukset museoimatta kuitenkaan koko aluetta. Esitetyt liikenteelliset ja täydennysrakentamiseen pohjautuvat ratkaisut voisivat osaltaan ratkaista näitä ongelmia.

Monissa töissä on esitetty hienoja pienenmittakaavan kerrostalomaisia ratkaisuja asumisen lisäämiseksi kilpailualueella. Myös julkisen ulkotilan esimerkiksi Ympyrätalon edustan aukion luonnetta ja rajausta on tutkittu ansiokkaasti.

3.3. Rakentamisen määrä

Tarkemman suunnittelun alueella (8 hehtaaria) lisärakentamisen määräksi kilpailuohjelmassa esitettiin 5 000 – 10 000 kerrosalaneliömetriä. Kerrosalamäärä ei kuitenkaan ollut arvosteluperuste. Rakentamista on suurimmassa osassa töitä esitetty realistinen määrä. Lisärakentaminen on enimmäkseen asumista, mutta myös liiketilojen määrää on lisätty joissakin töissä. Myös uusia julkisten palveluiden ja kulttuurin rakennuksia on esitetty. Täydennysrakentaminen on toisaalta futuristista, toisaalta pienen mittakaavan puurakentamista ja pientaloja. Osassa töistä asuntorakentamistarpeen täyttäminen on ratkaistu pitkälle tulevaisuuteen.

3.4. Liikenteelliset ratkaisut

Liikennesuunnitteluun on kilpailutöissä keskimäärin panostettu vähemmän kuin suunnittelun muihin osa-alueisiin.

K-marketin yhdistäminen liikenteellisesti paremmin muuhun keskusta sai K-marketissa asioivat poikkeamaan myös Valtatiellä.

Joissakin töissä on yhdistetty keskusta Nahkialanjärveä ympäröivään puistoalueeseen. Ajatus on hyvä, koska sitä kautta aukeaa yhteys laajemmille viheralueille aina Satamaan asti.

Jos Miljoonasilta säilyy ajoneuvoliikenteen käytössä, yhteys ratapihan pohjoispuolelta keskusta Holkerintien kautta olisi järjestettävä.

3.5. Teknisen toimen näkemys liikennejärjestelyistä

Akaan kaupungin Tekniseltä toimelta pyydettiin arvioita kilpailuehdotusten liikenneratkaistuista ja niiden toteuttamiskelpoisuudesta. Ratkaisujen kustannuksia ei ole tässä vaiheessa pohdittu vaan ainoastaan niiden toimivuutta ja toteutusmahdollisuuksia.

Yhteys Satamatieltä radan yli tai ali keskusta on useimmissa töissä järjestetty olemassa olevia reittejä pitkin ja liikenteen uudelleen järjestelyissä on enimmäkseen keskitytty radan eteläpuoleen. Joissakin ehdotuksissa esitetty tunneli radan ali on teknisesti mahdollista rakentaa. Autolla ajoyhteyden järjestäminen Miljoonasillalta Holkerintielle on mahdollista esimerkiksi joissakin töissä esitetyn maavallin päälle rakennetun rampin kautta.

Teknisen toimen näkemyksen mukaan liikennemäärää Hämeentien ja Kurisjärventien risteyksessä voidaan kasvattaa ja ohjata siitä radan ali. Liikenneympyröillä Kurisjärventien ja Alventien risteykseen sekä Alventien ja Holkerintien risteyksiin saataisiin keskustan liikennettä sujuvammaksi.

Valtatien muuttaminen vain jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden käyttöön ei ole järkevää valtatie liikenteiden saavutettavuuden kannalta.

Kaikki palkintoluokan töiden liikenneratkaistut ovat mahdollisia toteuttaa. Ehdotuksen 21 Mate Miljoonasillan jatkeena oleva silmukka on liian pieni mitoitukseltaan autoliikenteelle. Esimerkiksi ehdotuksessa 60 Valloitetään Valtatie tämä on ratkaistu paremmin. Työssä 21 Mate ehdotettua liikenneyhteys Valtatieltä Holkerintielle on hyvä, mutta Viholanpuisto on väärä paikka sille. Työssä 35 Kenno esitetty kävely- ja pyöräilyilta radan yli on turha ja liikenteen ohjaaminen Ympyrätalon ja Ratamestarin talon välistä keskusta on huono idea.

Kilpailutöissä on esitetty lukuisia keskustaa parantavia ja toteutuskelpoisia ideoita esimerkiksi Valtatien elävöittäminen, Kirkkotorin rajaaminen ja kaupungintalon edustan avartaminen.

4. Ehdotuskohtainen arvostelu

4.1. Palkintoluokka

21 Mate

Hyvin hahmotettu kokonaisuus, jossa toimenpiteitä esitetään tasaisesti alueen eri puolille. Parasta työssä on houkuttelevan ja elämyksellisen kävelyreitit muodostaminen korttelien keskellä Kirkkotorista pohjoiseen. Tämä on vastaavasti tarkoittanut Valtatien roolin pienenemistä.

Ratamestarin korttelin lisärakentaminen on pienimittakaavaista, mutta riittävää, jotta jalankulkuympäristöstä tulee houkuttelevampi. Valtatien pohjoispäästä alkava, kaupungintalon edustalta Kirkkotorille kulkeva jalankulkureitti on luontevasti linjattu ja oivallisesti esitetty, mutta sen edellytyksenä on ollut tarpeeton apteekin rakennuksen purkaminen Valtatien varrelta. Kaupungintalon aukio on kooltaan ja rajaukseltaan luonteva. Yhdessä entisen Osuuskaupan talon ja Kirkkotorin aukion kanssa se muodostaa mielenkiintoisen aukiosarjan, joka saattaa kuitenkin jäädä toiminnallisesti ankeaksi. Aukioita eivät riitä elähdyttämään asuin- ja viristorakennukset.

Kirkkopolun ja Holkerintien varsille osoitettu lisärakentaminen on tarpeellista ja luontevaa. Holkerintien ja Alventien kulman käsittely on onnistunutta, mutta sinänsä tarpeellinen Kirkkotorin lisärakentaminen kömpelöä. Valtatien varren pienet liikerakennukset on korvattu asuin- ja liikerakennusten sarjalla, jota suunniteltaessa ei ole kuitenkaan hyödynnetty mahdollisuuksia Valtatien katualueen parantamiseen. Uudisrakentamisen määrä kilpailualueella on noin 24000 kem², minkä toteutuminen kestää pitkään. Perspektiivikuvista välittyvä ulkoarkkitehtuuri on persoonatonta.

Autoliikenteen järjestelyt Miljoonasillalla ja Holkerintiellä ovat onnistuneet ja parantavat myös jalankulkuympäristöä. Työ antaa hyvät lähtökohdat keskustan vaiheittaiselle kehittämiselle.

Ehdotus on erittäin huolellisesti tutkittu miljöönn kehittämissuunnitelma. Sen teemaksi otettu paikallinen hunajaperinne on viety taitavasti yksityiskohtiin asti. Täydennysrakentaminen tukee erityisesti Valtatietä, jonka varten on osoitettu sekä uutta asumista että pienimuotoista liiketilaa. Rakentaminen sopii hyvin Toijalan mittakaavaan.

Työ antaa hyvän kuvan siitä, mihin Valtatien muuttaminen kävelykaduksi voisi parhaimmillaan johtaa. Muuttaminen edellyttää kaupungin ja kiinteistönomistajien yhteistä näkemystä ja voimakasta panostamista julkiseen ulkotilaan. Työstä on saatu luonteva kokonaisuus, jossa Valtatietä kehitetään viihtyisäksi kaupungin olohuoneeksi. Tätä varten autoliikennettä on vähennetty voimakkaasti, mutta kävelyalueen tuntumaan pääsee edelleen autollakin sujuvasti.

Pienten liikerakennusten korvaaminen III–IV -kerroksisilla asuin-liikerakennuksilla tukee Valtatien kaupunkimaista tilanmuodostusta ja luo edellytykset katutilan kehittämiseen. Muuta rakentamista korkeammalla tornilla on taitavasti osoitettu kävelykadun aukio. Kadun toimintoja on lisätty monipuolisesti myös ympärivuotista käyttöä ajatellen. Myös kaupungintalo on liitetty vähäeleisesti kävelykadun miljööseen. Täydennysrakentaminen Valtatien molemmissa päissä on edellytys sen houkuttelevuuden lisäämiseen. Ilman niitä alueesta muodostuisi lyhyt. Kävelyreitit suuntaamista myös K-marketin suuntaan olisi tullut tutkia huolellisemmin.

Ympyrätalosta on muodostettu Valtatien pohjoispään keskus, joka jää osittain valitun autoliikenteen ratkaisun jalkoihin. S-marketin alueen lisärakentaminen on toteutettu osuvasti, joskin tällä kohdalla myös katualueen

kaventaminen olisi ollut perusteltavissa. Ratamestarin korttelin lisärakentaminen on varovaista. Tarkastelualueella radan pohjoispuolella näytetty puutalokortteli tukee keskustan kehittämisen ideaa.

Liikennejärjestelyjä on selkeytetty muodostamalla keskustan ympärille kehäväylä, jonka kautta Valtatien kävelyalueen paikoitus on hyvin saavutettavissa. Järjestely on tässä ympäristössä hieman suureellinen ja aiheuttaa häiriötä asuinkortteleille. Miljoonasillan säilyttäminen ajoneuvoliikennettä palvelevana vaikuttaa tämän vuoksi turhalta, ja sillan liikenteen ohjaaminen myös suoraan Holkerintielle tuottaa turhia vaikeuksia täydennysrakentamiselle.

Perspektiivikuvat kertovat tekijän näkemyksestä tehdä Toijalan keskustasta vihreä ja luonnonläheinen. Poikkipäädylliset puukerrostalot ovat paikallisesta rakentamisperinteestä poikkeava, mutta sinällään viehättävä aihe. Homogeenisuuteen ei alueella olekaan mahdollista päästä. Yöllinen viistokuva on innostava.

Työ on perinpohjaisesti tutkittu ehdotus, jonka visio on tavoittelemisen arvoinen. Se sisältää paljon hyviä ajatuksia, ja siinä on kaunis grafiikka.

Valtatien kävelykatu on kauniisti jäsennelty, ja katutilan kavennus on hieno oivallus. Rakentamisen määrä ja mittakaava ovat onnistuneet ja riittävän realistiset. Ympyrätalon ympäristö on miellyttävä. Esitetty uudisrakentaminen luo voimakkaan identiteetin Toijalaan.

Täydennysrakentamisella on vahva luonne, ja on ilahduttavaa, että uudisrakentamisen ehdotetaan olevan puuta. Puun käyttö arkkitehtuurissa on taitavaa, mutta ulkoasultaan rakentaminen on hieman liian hansakaupunkimaista, mutta persoonallista. Kaupungintalon julkisivun muuttaminen katolle sijoitetuilla poikkiharjaisilla mökeillä on tarpeetonta romantisointia.

Nykyisten Valtatien varren neljän liiketilan kehittämisideat ovat hienoja erilaisine vaihtoehtoineen. Erityisen hyvin toimisi eri vaihtoehtojen yhdistelmä. Myös Kirkkopolun varteen esitetty täydennysrakentaminen on onnistunutta samoin kuin entisen Osuuskaupan rakennuksen takapihan täydentäminen.

Yhteys K-Marketin ja Valtatien välillä on jäänyt kehittämättä samoin kuin Kirkkotorin ympäristö. Pätsiniementien siirtäminen kävelykatuna pohjoisemmaksi on mielenkiintoinen, mutta melko epärealistinen idea. Kaupungintalon ympärille on sijoitettu pysäköintiä, mikä ei paranna kaupungintalon asemaa kaupunkirakenteessa.

Liikenteellisesti työ ei tarjoa erityisen poikkeavia ratkaisuja, mutta Valtakadun muuttaminen vain osittaiseksi kävelykaduksi ja autolla helposti saavutettavaksi on onnistuneesti esitetty. Holkerintien nostaminen sillalle on arveluttavaa, eikä sitä tukemaan esitetty pienimittakaavainen asuinkortteli näytä riittävän tukevalta.

60 Valloitetään valtatie

Ehdotuksen kantavana ideana on Valtatien muuttaminen kävelykaduksi, mikä on taitavasti toteutettu. Siihen liittyvä alikulun rakentaminen Saunatien alta on ylimitoitettua.

Valtatien varren uudisrakentamisen siksak-rakenne näyttää sattumanvaraiselta eikä muodosta tilasarjaa. Arkadikäytävä Valtatien varren uudisrakennuksissa on hyvä ajatus. Rakennuksiin on myös ehdotettu suurempiakin asuntoja esimerkiksi kahteen kerrokseen, millä saadaan aikaan monipuolista asuntotarjontaa alueelle. Kävelykadun tilavaraus on suuri, mutta sille ei ole ideoitu lainkaan toimintoja. Kadun pääte etelässä, puiden katveeseen jäävä aukio, on erinomainen idea ja toimii hienosti eri vuodenaikoina. Entisen osuuskaupan talon aukio sen sijaan on liian suuri ja kävelykadun ja Osuuskaupan julkisivujen kannalta väärällä puolen taloa.

Kaupungintalo jää kävelyreittien katveeseen eikä sen ympäristön täydennysrakentamisessa ole otetta. Kaupunkipientalot sopivat hyvin Toijalan keskustan mittakaavaan, ja niitä on sijoitettu keskustan alueelle onnistuneesti moneen paikkaan.

Kirkkotorin täydennysrakentaminen on toteutettu kauniisti, ja kauppahalli sen reunalla on hyvä oivallus. Vielä paremmin on onnistuttu Valtatien kääntämisessä eteläpäästään kohti K-marketin korttelia, jonka kehittäminen on jäänyt lähes kaikissa muissa ehdotuksissa tutkimatta.

Pysäköintiin on esitetty laitoksia ja kansia, jotka eivät Toijalan mittakaavassa ole oikea ratkaisu.

Ehdotuksessa on kaunis grafiikka, mutta arkkitehtuuri perspektiivikuivissa on hieman keskeneräistä.

Esitystavaltaan kilpailun viehättävimpiä töitä, jonka grafiikka on hauskaa ja tuoretta. Grafiikan takana on myös kantavia ajatuksia.

Liikennratkaisut ovat autopainotteisia ja sellaisena toimivia. Niistä Miljoonasillan liikenteen kääntämistä Holkerintielle pidettiin onnistuneena. Tämän myötä Ratamestarin korttelin kehittäminen on helppoa, mutta esitetty ratkaisu jo liiankin tehokas. Aseman liittäminen osaksi keskustamiljöötä on kuitenkin ratkaistu sekä toiminnallisesti että visuaalisesti hyvin.

Valtatien luonteen kehittäminen on jäänyt vähemmäksi. Sen viistopysäköinnin säilyttämistä ei voi pitää onnistuneena ratkaisuna. Kaupungintalo on liitetty Valtatiehen luontevalla tavalla. Sen edustalle esitetty uusi hybridikortteli tutkittu tarkkaan, ja tällaisena se voisi toimiakin. Sen sijaan Valtatien varren pienten liikerakennusten korottaminen konttimaisilla kattoratsastajilla ei ole realistista. Esitetyt tilat ovat ahtaita kaikkeen toimintaan.

Huolellisimmin on tutkittu S-marketin korttelin kehittämistä. Paikka on alueen solmukohta ja nykyisellään visuaalisesti ja toiminnallisesti jäsentymätön. Ehdotuksessa tehty voimakas kehittämisratkaisu ei kuitenkaan ole

täysin onnistunut. S-marketin uudisrakentaminen ja laajentaminen kauppakeskuksena heikentää muiden liikkeiden kysyntää keskustassa. Liiketilat tulisi ratkaista pienempinä yksiköinä. Sen sijaan asuntojen sijoittaminen tähän kortteliin on oikean suuntainen ratkaisu. Korttelin kaakkoispuolelta esitetty katuyhteys kaupungintalolle helpottaa ostoskadulle saapumista autolla.

Uudisrakennukset K-markettia vastapäätä ovat onnistuneet ja avaavat jalankulkuyhteyttä paljon liikennettä aiheuttavien kauppakeskusten välillä. Kirkkotorin alueen muu kehittäminen on jäänyt pohtimatta. Kirkkopolun alueen uudisrakentaminen ei ole miljöön kannalta onnistunutta.

Valitun esitystavan vuoksi ehdotuksen arkkitehtonista otetta on vaikea arvioida.

4.2. Yläluokka

8 Risteysasema

Keskustan kehittämistoimet ovat niukkoja, mutta oikeaan osuneita. Liikenteellinen kehittäminen on kuitenkin vähäistä. Valtatien eteläpää on käännetty onnistuneesti myös K-kaupan suuntaan, ja Kirkkotoria on rajattu oikeankokoisella massalla. Lisärakentaminen painottuu Aseman tuntumaan, radan toiselle puolelle ja S-marketin paikoitusalueen tilalle.

Uudisrakentamisen mittakaava ja muotokieli istuvat hyvin olevaan kokonaisuuteen. Pikkukaupunkimaisuuteen ei kuitenkaan istu autopaikkojen täyttämät pihat, eikä kansipaikoituskaan voi pitää taloudellisesti toteuttamiskelpoisena ratkaisuna. Valtatien houkuttelevuutta vähentää entisestään lisätty poikittainen katupaikotus, joka jättää kävelijän toissijaiseksi.

11 Seuraavana Toijala

Kehittämistoimet ovat oikeaan osuneita, mutta edellyttävät runsasta purkamista ja uudisrakentamista. Valtatien varren pienet liikerakennukset on korvattu II–V –kerroksisilla asuin- ja liikerakennuksilla, jollaisia on osoitettu myös Valtatien ja Kirkkotorin kulmaan. Aseman toiminnot on siirretty lähemmäksi keskustaa matkakeskukseen, jota vastapäätä on sijoitettu pieni ostoskeskus. Holkerintien ja Valtatien kulmaan osoitettu pieni kahvilarakennus ratkaisee kaupunkikuvallisen ja toiminnallisen epäjatkuvuuskohdan yksinkertaisin keinoin.

Liikenteelliset ratkaisut eivät yllä samalle tasolle. Valtatien keskiosa on muutettu kävelykaduksi, jonne autoilijat pääsevät helpoimmin Osuuskaupan takapihalle rakennetun paikoitusalueen kautta. Valtatien katualuetta on onnistuneesti kavennettu uudisrakentamisen kohdalla. Kauppatorin siirtäminen entisen Kansallisosakepankin talon edustalle vaikuttaa onnistuneelta.

Kirkon pohjoispuolen täydennysrakentaminen on alueen mittakaavaan sopivaa, mutta radan koillispuolella muotokieli on formalistista. Perspektiivikuvien arkkitehtuuri on vaatimatonta, paikoin tylä.

22 Palmikko

Täydennysrakentaminen on suunniteltu viisikerroksisin pistetaloin, mitä ei voi pitää pikkukaupungin keskustarakentamisen kannalta onnistuneena ratkaisuna, vaikka joidenkin kivijalassa onkin liiketiloja. Kaupungintalon edustalle rakennettu aukio avautuu onnistuneesti Valtatien suuntaan, joskin autopaikat haittaavat kulkua. Aukioratkaisun voi nähdä tukevan hallinnon ja kaupunkilaisten kohtaamisia.

Liikenteellinen kehittäminen on niukkaa. Katuvarsien poikittaispaikoituksen lisääminen korostaa autoilun osuutta lähiympäristöstä.

Ratamestarin korttelin kehittäminen on pienimuotoista, mutta onnistunutta.

23 Varrella

Voimakas liikenneratkaistu leimaa ehdotusta. Radan ali on esitetty katuyhteys, joka johtaa Satamatien päähän. Holkerintie on katkaistu ja Miljoonasilta purettu turhana. Kaksi lyhyttä sivuraidetta on esitetty purettavaksi, mikä parantaa näkyvyyttä ja tekee ratkaisusta edullisemman. Ratkaistu on selkeä ja liikenteellisesti hyvin toimiva, mutta sitä ei käytetä muutoin hyväksi. Valtatietä kehitetään lähinnä puuistutuksin ja viistopaikoitusta lisäämällä. Ratkaistu ei tue lähiympäristön kaupunkimaista kehittämistä.

Vanhat pienet liikerakennukset on korvattu uusilla korkeammilla asuin- ja liikerakennuksilla käyttämättä hyödyksi mahdollisuutta katutilan kehittämiseen. Kaupungintalo jää edelleen pussiin, ja Kalevantien varren täydennysrakentaminen on persoonatonta. Ratamestarin korttelin pienimuotoinen täydentäminen on onnistuneempaa.

27 Peruna ja timantti

Ehdotus on niukkaeleinen, mutta oikeansuuntainen. Sen lähtökohdaksi on otettu Valtatien säilyttäminen selkeänä sekaliikenteen reittinä, jonka viihtyvyttä on parannettu kujanpöyristyksin ja paikoitustaskuin.

Valtatien länsipuolelle on suunniteltu aukiosarja, jota yhdistää kävelyreitti. Reitti kilpailee huomiosta Valtatien rinnalla, vaikka kytkeytyykin siihen useissa kohdin.

Nykyistä rakennuskantaa pyritään ehostamaan ja täydentämään. Valtaosa Valtatien varren rakennuksista on korvattu uusilla. Uudistaminen on toteutettavissa vaiheittain, sillä korttelien ja katujen rajoihin ei puututa. Uudisrakentamisen myötä Valtatien mittakaava muuttuu suuremmaksi, mikä ei ole omiaan parantamaan julkisen ulkotilan luonnetta.

Useat hankkeet edellyttävät myös kaupungin panostuksia. Kirkkotorin rajaaminen Alventiestä uudisrakennuksin ei uudista toria riittävästi, mutta saattaa turhaan sulkea kirkon näkymistä tielle.

Valtatien sekaliikenteen ohjailemiseksi käyttöön tarjotaan väri- ja materiaalieroja, mikä mahdollistaa luopumisen reunakivistä. Ratkaisu on yksinkertainen ja tehokas keino helpottaa jalankulun asemaa kunhan ajoneuvoliikenteen nopeudet saadaan pidetyksi kurissa.

Miljoonasillan säilyttäminen ajoneuvoliikenteellä ja uuden kävely- ja pyöräily sillan rakentaminen esitettylle paikalle ei ole mielekäs ratkaisu. Valtatien, Holkerintien ja Miljoonasillan liikennesolmun kehittämiseksi ei ole esitetty kelvollista parannusta.

Perspektiivikuvista uhoaa tekijän halu raikastaa ja uudistaa Toijalan keskustan ruutuelementtikauden ilmettä. Valtatien päiden merkitseminen voimakkailla torniaiheilla on kulunut ja Toijalaan hieman vieras keino.

28 1876 Toijalan vakaat askeleet

Ratkaisu tukeutuu voimakkaasti muotoiluun ja tehokkaaseen uudisrakentamiseen Valtatien varrella. Railakasta uudistamista on käytetty hyväksi myös katutilan uudelleen muotoilussa ja jäsentämisessä päinvastoin kuin useimmissa muissa töissä. Valtatiestä on rakennettu polveileva ja tilallisesti mielenkiintoinen kävelykatu. Virastotalon edustalle on raivattu aukio, joka kuitenkin jää sivuun Valtatien miljööstä.

Myös liikenneratkaisussa on pyrkimystä suuriin muutoksiin, jotka eivät kuitenkaan ole toteuttamiskelpoisia. Miljoonasillan autoliikenteen korvaava uusi alikulku on rakennettu miljöön ja kustannusten kannalta huonoon paikkaan. Holkerintie on katkaistu. Asema on korvattu uudisrakennuksella, jonka toiminnallista yhteyttä Valtatien kävelykatuun ei ole onnistuttu parantamaan.

Ulkoarkkitehtuuri on luotaan työntävää. Eniten uudistamista kaipaava virastotalokortteli on jätetty nykyiselleen.

30 Valtsu

Keskustaa pyritään kehittämään muuttamalla avointa korttelirakennetta umpinaiseksi. Ratkaisu ei ole kaikin osin onnistunut, vaikka kadunvarsien mittakaava lähestyykin pikkukaupunkimaisuutta. S-marketin lisärakentaminen ei ole tilallisesti onnistunut, sillä leveä katutila ja poikittaispaikoitus erottavat sen kadun vastapuolesta.

Vanhoiden pienten liiketalojen korottaminen on mahdollista, mutta lisärakentamisessa olisi voinut hyödyntää myös katualuetta. Paikoitusjärjestelyt ovat muutoinkin haparoivat. Kirjoitetut ajatukset sekaliikenteestä eivät toteudu näin laajoilla kadunvarsipaikoituksilla. Pyörien paikoittaminen liikerakennusten päätyihin ja autojen liikkeiden ovien eteen ei kuvasta nykypäivän kestävästä liikkumisen painotuksista.

41 Kunkudro

Ehdotus on huolellisesti tutkittu, ja se sisältää paljon sydäntä lämmittäviä ajatuksia ja yksityiskohtia. Kirkkotorin rajaaminen ja entisen Kansallisosakepankin talon edustorin laajentaminen on tehty poikkeuksellisen onnistuneesti. Valtatien tilallinen kehittäminen kujanpuepuistutuksin, jotka jatkuvat Holkerintien alkuun, on visuaalisesti vaikuttava. Kulmaan suunnitellut porttimaiset uudiskorttelit ovat kaupunkirakennetta eheyttäviä. Ehdotuksessa K-marketin liittäminen tämän nurkan lisärakentamisella muuhun liikekeskustaan on onnistunut parhaiten, useimmissa ehdotuksissa sitä ei ole yritettykään.

Kaupungintalon edustalle rakennettu paikoitus-liiketalokompleksi ulkoportaikkoineen on Toijalan mittakaavassa liian mahtipontinen. Kaupungintalon eteen muodostuva tapahtuma-aukio ei liity Valtatiehen. Valtatien katutilan parantaminen on muutoin onnistunut. Valtatien pohjoispää liikennelähtökäsi ja lisärakentaminen eivät yllä ehdotuksen muuhun tasoon. Kirkon ympäristön uudisrakentaminen on persoonatonta.

43 Ratamestarin erikoinen

Ehdotus perustuu voimakkaaseen uudisrakentamiseen, jota ei ole kuitenkaan osattu käyttää kaupunkitalon kehittämisessä riittävästi hyödyksi. Rakentaminen korostaa liaksi Myllytietä ja S-marketin korttelia. Uudisrakentamisen arkkitehtuuri on pidättyväistä, jopa anonyymiä. Matalia liikerakennuksia korvaavat uudisrakennukset olisivat saaneet ottaa paremmin huomioon Valtatien katutilan. Kadulla käyttäjäryhmät ovat tasapainossa ja lähiympäristö turvallinen.

Ratamestarin torin tilallinen kehittäminen on onnistunutta, mutta sen edellyttämä Holkerintien linjaaminen Miljoonasillan tasolle ja Saunatielle on kallista ja kaupunkikuvallisesti arveluttavaa. Muutoin S-marketin voimakas lisärakentaminen ja kalliit paikoitusjärjestelyt eivät vakuuta.

51 Kahvi ja pulla kauppalassa

Ehdotus on tehokas ja tilallisesti mielenkiintoinen. Se painottuu voimakkaasti suunnittelualueen pohjoisosaan. Ratamestarin korttelin lisärakentaminen yhdistää muita ehdotuksia paremmin aseman toiminnallisesti liikekeskustaan. Kerroslukujen käyttö ja massoittelu olisi voinut olla ilmeikkäämpääkin. Aseman lähiympäristön järjestelyt ovat hienovaraiset, mutta onnistuneet. Perspektiivikuvassa näkyvä Ympyrätalon aukion ilme on massiivinen. Myös S-marketin kehittäminen entistä suuremmaksi kauppakeskukseksi on ristiriidassa Toijalan keskustan rakentamisen ja liiketilojen mittakaavan kanssa.

Ehdotuksessa on mielenkiintoisia liikenteellisiä ajatuksia. Valtatiestä on tehty eteläosaa lukuun ottamatta kävelykatu, joka voidaan kuitenkin ylittää autolla useissa kohdin. Ratkaisu on toimiva, ja asiakaspaikoitus voidaan järjestää hyvinkin lähelle liiketilojen sisäänkäyntejä. Miljoonasilta on jätetty kävely- ja pyöräily-yhteydeksi, jonka

tarve jää kyseenalaiseksi, kun esitetty uusi alikulku palvelee näitä kulkutapoja paremmin. Alikululta autoliikenne ohjataan uudella linjauksella Pätsiniementielle, jolloin Ympyrätalon alue rauhoittuu. Ilman erillisiä rauhoitustoimia Kirkkopolusta tulee tärkeä läpikulkuliikenteen väylä.

61 Mosaiikki

Valtatie on muutettu kauppakadusta pääkaduksi, mikä on vähentänyt sen houkuttelevuutta. Viheryhteys Valtatien lounaispuolella on polveileva ja mielenkiintoinen. Tällaisenaan se ei kilpaile Valtatien kanssa. Puisto kaupungintalon ja Osuuskaupan talon välillä on luonteva.

Valtatien pohjoispäähän on muodostettu uudenlainen kaupunkitila, joka kuitenkin jättää ympyrätalon sivuun. Täydennysrakentaminen on luontevaa, mutta liikenneratkaisut mielenkiinnottomat.

62 Baba

Ehdotus on toimiva kokonaisuus, jonka valtteja ovat Miljoonasillan ajoneuvoliikenteen poistaminen ja Valtatien muuttaminen vain osittain kävelykaduksi. Kaupungintalo säilyttää katveisen sijaintinsa, eikä Kirkkotoriin ole saatu otetta.

Kävelykadun tilallisuutta on kehitetty vaihtelevaksi. Siksak-rakenne toimii tässä melko hyvin, mutta kolmiomaiset uudisrakennukset ovat teennäisiä.

64 Melukylän lapset

Ehdotuksen voima perustuu kävelykadun linjaamiseen kohti kaupungintaloa. Osuuskaupan talo pitäisi saada osaksi tätä tilasarjaa. Ratamestarin aukio on toimiva ja mittakaavaltaan onnistunut. Ratamestarin kortteli täydentyy luontevasti, ja Kaupungin aukio ja Valtatori muodostavat miellyttävän tilasarjan.

Kirkkopolun varrella täydennysrakentaminen on mittakaavaltaan onnistunutta. Valtatien liikerakennusten korvaamisella ei ole voitettu kovin paljon.

69 Kolme toria

Ehdotus esittää voimakasta uudisrakentamista Valtatien pohjoispäässä. Rakentaminen parantaisi merkittävästi nykyistä ongelmakohtaa, mutta se edellyttää melkoisia muutoksia Holkerintien linjaukseen ja S-marketin kortteliin.

Uudisrakentaminen on tehokasta myös Valtatien keskivaiheilla ja Kirkkotorilla. Kaupungintaloa ei ole onnistuttu nivomaan osaksi keskustamiljöötä. Työ on parhaimmillaan perspektiivikuvissa, joista kuvastuu pyrkimys visuaalisesti monimuotoiseen ulkotilaan.

70 Città verde

Valtatien kehittäminen on haparoivaa. Katumiljöö on muutettu paikoitusalueen luonteiseksi, ja jalankulun rooli on heikentynyt entisestään. Uudisrakennuksia on käytetty muodostamaan paikoitusaukioita.

Miljoonasilta on muutettu kävelylle ja pyöräilylle. Holkerintien siirtoa radan varteen ei ole onnistuttu käyttämään hyödyksi.

Entisen Osuuskaupan talon laajennus on onnistunut ja puistoakseli hyvä.

71 Arkadia

Ehdotuksen kantavin ajatus on arkadiikäytävän muodostaminen Valtatien itäreunaan. Näin suuressa mittakaavassa sen toteuttaminen lienee epätodennäköistä, mutta kilpailuvaiheessa tällainen sallittakoon.

Entinen osuuskaupan talo nousee esiin pienillä eleillä ja Ympyrätalon ympäristö on onnistunut. Pihojen sijoittaminen kansille ei Toijalan mittakaavassa ole mahdollista. Kaupungintalo jää tässäkin työssä katveeseen.

Kirkon ja Alvetien ympäristön täydennysrakentaminen on onnistunutta. Ajoneuvoliikenteen ja paikoituksen esittäminen on puutteellista.

76 Neliapila

Ehdotuksen omaperäinen ajatus on johtaa Valtatietä jatkava sekaliikenteen väylä asemaa kohti Pätsiniementietä. Tämä on edellyttänyt Holkerintien jatkamista Saunatielle osittain toisessa kerroksessa.

Voimakkaille liikenneratkaisuille ei ole esitetty vastinetta uudisrakentamisessa.

Kaupungintalon avaaminen etupihan avulla Valtatielle on tutkimisen arvoinen ratkaisu ja saattaa toimia paremmin kuin sivukaduille avautuva aukio.

Uutta rakentamista on niukasti, mutta nykyisen rakennuskannan kehittämistä on tutkittu huolellisesti.

77 Kiurujen yö

Ehdotus perustuu voimakkaaseen uudisrakentamiseen. Kaupungintalo on tuotu esiin ja täydennyskorttelit toimivat hyvin. Osittain purkaminen on ollut turhaakin, vanhat puutalot kirkon kupeessa soisi säilytettävän.

Valtatien miljöötä vaivaa runsas viistopaikoitus, joka jättää hyvin vähän tilaa kävelyille. Yhteys asemalta on jäänyt miettimättä.

Ehdotuksessa toistuu monissa muissakin töissä esitetty viheryhteys Nahkialanjärvelle. Sen toimivuus edellyttäisi alikulkua. Kiertoliittymä Valtatien pohjoispäässä syö Ympyrätaltoa.

78 Yli & ali

Ehdotus perustuu liikenteellisesti uuden alikulun rakentamiseen autoliikennettä varten Miljoonasillan kaakkoispuolelle. Linjaus on ahdas, eikä kallista ratkaisua ole hyödynnetty täysipainoisesti. S-marketin rakennus on purettu ja tilalle sijoitettu puistoa ja keskitehokasta uudisrakennusta. Puiston sijoitus ei ole onnistunut sen paremmin kaupunkirakenteellisesti kuin puistokäytön kannaltakaan.

Uudisrakentamisen mittakaava on miellyttävä. Kirkkotorin täydennyskortteli on kilpailun onnistuneimpia. Kaupungintalon aukio ja liittäminen valtatiehen on onnistunut.

Aukio kaupungintalon ja Valtatien välissä on mitoitukseltaan ja toiminnoiltaan hyvä.

86 Hupikatu

Valtatietä on ehdotuksessa kehitetty raikkaalla tavalla kävelykatuna päästä päähän. Liikerakentamista palvelevaa pysäköintiä ei ole kuitenkaan esitetty, eikä liikennejärjestelmää voida pitää kokonaisuutena onnistuneena, vaikka kävelykatu miljöönä onkin miellyttävä.

Miljoonasilta on jätetty kävelysillaksi, ja autoliikenne Holkerintielle on johdettu uuden alikulun kautta. Järjestely on ahdas eikä sitä ole onnistuttu erityisemmin hyödyntämään. Kävelykadun saavuttaminen autolla on hankalaa.

Valtatietä on kavennettu niin kuin kävelykatuajatus edellyttää, mutta sitä varten esitetty lisärakentaminen on turhan pienipiirteistä. Sen taloudelliset toteutusedellytykset ovat vähäiset. Rakentamisella Valtatiestä on kuitenkin muodostettu ulkoisesti mittakaavaltaan viehättävä ja värikäs raitti. Raitin päihin suunnitellut ympyränmuotoiset talot ovat hyvä ajatus, mutta ulkomitoiltaan liian pienet toteuttamiskelpoisiksi.

Kaupungintaloa ei ole harmillisesti saatu liitetyksi Valtatiehen, vaikka selvästi se on ollut tarkoituksena. Kaupungintalon yhteyteen sijoitettu tori on sinänsä hyvä ajatus, mutta tori jää Valtatiestä katsottuna kaupungintalon väärälle puolelle. Myös keskustan eniten kehittämistä kaipaavat hallimaiset rakennukset ovat jääneet huomiotta.

Kirkkotorin täydentämistarve on havaittu, mutta tälläkin kohtaa lisärakentaminen on liian pienimittakaavaista.

Perspektiivikuvan tunnelma on miellyttävä.

4.3. Keskiluokka

4 Jopo

Tilallisesti uusi toriaukio Kaupungintalon yhteyteen on perusteltu. Nykyisten yksikerroksisten liiketilarakennusten korvaaminen uudisrakennuksilla on myös perusteltu, mutta ehdotuksen ratkaisu ei kuitenkaan paranna tilannetta merkittävästi. Akaa-Sali on hyvä idea. Kaunis perspektiivikuva.

5 Linkki

Ehdotuksen tyyli on hieman vanhahtavaa 90-lukulaista. Kirkon takana oleva kortteli on täydennetty kauniisti. Myös Ratamestarin korttelia on täydennetty, mutta lopputulos ei ole yhtä onnistunut. Ajatuksena S-marketin pysäköintialueen täydennys on hyvä, mutta ratkaisu ei ole ihan onnistunut. Valtatiellä ei uusi jäsentely ole toimiva tai kaunis.

6 La Strada

Townhouse mittakaava on mukava lisä pikkukaupunkiin, tosin se ei aivan toteudu ehdotuksessa. On hieno ajatus, että rautatieasemalta pääsee suoraan kävellen Valtatielle ja Valtatie on kävelyaluetta. Valtatietäkin on jäsennelty eri tavoin. Rakennuksia on purettu aika paljon, mikä on hieman epärealistista. Kaupungintalon linkittäminen Valtakatuun on hyvä ajatus. Kaarevat korttelit ruutukaavassa tuntuvat kuitenkin hieman teennäisiltä.

13 Rocket 0-2-2

Entisen osuuskaupan talon aukio on onnistunut, mutta yhteys juna-asemalle on unohtunut melkein kokonaan. Täydennysrakentaminen on luontevaa.

14 Meidän Toyala

Ehdotuksessa on monia hyviä ajatuksia, mm. kaupungintalon tuominen esiin. Ajatuksia ei ole kuitenkaan toteutettu onnistuneesti. S-marketin parkkipaikka on jäänyt edelleen näkyvälle paikalle.

15 Kudelma

Ehdotuksessa on purettu turhan paljon rakennuksia. Jos kudelma olisi syntynyt enemmän olemassa olevan rakenteen sekaan, olisi ajatus ollut hieno. Perspektiivikuvat ovat onnistuneet. Yhteys juna-asemalle on unohtunut.

16 Saavumme Toijalaan

Teksti on parempi kuin suunnitelma. Lato on ajatuksena hauska, mutta radan melualueella huono ratkaisu, se sopisi paremmin täydennysrakentamiseen korttelien sisällä ja hankaliin paikkoihin.

17 Vaccinium

Melko vähillä purkamismäärillä saadaan mielenkiintoista kaupunkitilaa. Ratamestarin kortteli on jäänyt liian vähälle huomiolle. Tori kaupungintalon edessä on onnistunut.

19 Kaarre

Ajatuksena keskustan ja aseman yhdistäminen vahvasti on oikeaan osunut, mutta tilasarjaa ei synny tällä ratkaisulla. Muodikkaat terassitalot ovat todennäköisesti kalliita, tosin luovat vahvaa identiteettiä. Olemassa olevan pientaloalueen tuhoaminen on virhe.

24 Seuraavana Toijala!

Melko realistista pienimuotoista uudistamista, mutta suurta ahaa-elämystä ei tule. Onnistuneita perspektiivikuvia. Kuvat ovat hieman hankalasti luettavia, kun uudet rakennukset ja pysäköintipaikat ovat molemmat valkoisia.

25 Milky Way

Erittäin selkeästi esitetty ehdotus. Muutamalla pikkuasialla on saatu keskustalle uusi ilme. Tutkimatta on sitten jäänyt monta paikkaa, mutta Valtatien ja aseman välinen yhteys toimii. Uusi puukerrostalo istuu kaupunkikuvaan oikein hyvin. Ajatus asemahubista on kiinnostava. Rakentamisen määrä on suuri. Vaihteittainen toteutus on hyvin huomioitu.

29 Kombo

Liikenteellinen tarkastelu on perusteellinen ja valittu ratkaisu esitetyistä toimivin. Entisen Osuuskaupan talon nostaminen esiin aukiolla on onnistunut. Ajatus kaupungintalon uudesta sijainnista on mielenkiintoinen, mutta Valtatien linjausta tulisi terävöittää, jotta kaupungintalon saisi näkymän päätteeksi. Rakentamien on purettu kaupungintalon paikalla vaatimatonta. Kävely- ja pyöräilyreitti asemalta on onnistunut.

31 Tahdikkaasti

Ehdotuksessa on joitakin hyviä ajatuksia, mm. entisen Osuuskaupan talon ympäristö ja sen liittäminen kaupungintaloon, mutta perspektiivikuissa se näyttää massiiviselta. Satamakadun siirto mietityttää. Vaikka se yhdistää kaksi korttelia, niin yhteys juna-asemalta keskustaan heikkenee.

36 Sekä-että

Kauppakadulla ei saisi olla pyöräilyn pikatietä, vaan kulku tulisi olla hidasta, kävelijät edellä. Asuinkortteleissa täydennys on luontevaa, mutta Valtatiellä hieman ontuvaa.

37 Kulmilla

Huolellisesti tutkittu ehdotus. Marketin päälle rakennettavat asunnot ovat hieno idea, mutta epärealistinen Toijalassa. Valtatien keskelle on syntynyt uusi toriaukio luontevasti. Liikennneratkaisuissa kuitenkin autoilu korostuu liikaa, ja liikennetilaa onkin varattu niille melko paljon. Asuinkortteleiden täydennys on luontevaa. Yhteys asemalle jalankulkijan kannalta on huono.

40 Suuri pieni kaupunki

Liikenteellisesti ehdotus on liian mahtipontinen. Liikenneympyrät sopivat huonosti keskustaan eivätkä tue kävelyliikennettä. Virastojen siirto radan pohjoispuolelle autioittaa olemassa olevaa keskustaa. Valtatien keskivaiheen aukio on onnistunut. Rakennuksia puretaan paljon, ja lopputuloksena on liian homogeeninen kerrostalokorttelisto.

42 Citta giardino

Ehdotus sisältää pienimuotoista purkamista ja täydennystä vailla uusia ajatuksia. Ehdotus on varmasti helppo toteuttaa, mutta kovin tylsä.

44 Meidän kortteli

Ehdotuksessa on joitain liikenteellisesti mielenkiintoisia ideoita. Yhteys kaupan katolla olevalle pysäköintialueelle on hyvä ajatus. Korttelit ovat mukavan näköisiä. Ratamestarin korttelia on täydennetty luontevasti. Kaupungintalo jää Valtatiestä katveeseen. Liikenne painottuu liikaa autoiluun.

45 Kolmen torin kaupunki

Saunatien linjauksen muuttamisen syy ei avaudu ehdotuksessa. Uusi kävelyreitti Valtatien länsipuolella on mahdollinen. Täydennysrakentaminen townhouseja lukuunottamatta pysyttelee turhan etäällä kadun reunoista. Almantori hyvä ajatus. Matkailuneuvonnan sijoittaminen ympyrätaloon on hyvä idea.

47 Seuraavana Toijala

Liikenne on suunniteltu liikaa autojen ehdoilla. Pieni avaus kaupungintalon edustalla liittää kaupungintalon Valtatiehen. Maamerkin paikka on hyvä, mutta koko on liian suuri, kun toisella puolella Valtatietä sijaitsee hieno vanha rakennus. Ratamestarin kortteli on melko onnistunut.

48 Semaforina

Liikennneratkaisu tuo lisää ajoneuvoliikennettä Ympyrätalon kulmaan, joten se ei ole parannus. Yhdellä talotyyppillä Valtatien vuoraaminen ei paranna Valtatien kaupunkikuvaa.

49 Big boy, lovely lady

Onnistunutta kaupunkirakennetta syntyy, ja uusi yhteys on hieno oivallus. Olisi kuitenkin ollut ensiarvoisen tärkeää esittää edes jonkinlainen vaiheistuskaavio, kun korttelirakenne muuttuu, jotta pystyisi hahmottamaan uuden ja vanhan rakenteen nivoutumisen. Olisi ehkä toivonut enemmän vanhan säilyttämistä, varsinkin kun uudistaminen kohdistuu väärin rakennuksiin.

50 Seuraavana Toijala

Toijala-pientalon idea on toimiva. Linja-autoaseman siirto on mielenkiintoinen ajatus, mutta heikentää juna-asemaa. Valtakatu korostuu, mutta Kirkkotori jää syrjään.

52 Viale

Ehdotuksessa on purettu paljon, mutta tilalle ei ehdoteta kovin paljon parempaa. Heinoa, että perspektiivikuvat on piirretty käsin. Akaanaukion jäsentely on onnistunut lukuun ottamatta laajaa pysäköintikenttää sen itäpuolella.

53 Motko

Uusi alikulku tulee suoraan keskelle toria, mikä ei ole toivottavaa. Ehdotuksessa on purettu vanhoja puutaloja, jotka ovat säilyttämisen arvoisia. Ympyrätalon edustan liikennetarkaisu on hieman sekava.

54 Ken kiuruista kaunein

Ehdotus keskittyy liikennesuunnitteluun. Aseman siirtäminen on kallis operaatio. Muutkin liikennejärjestelyt kuitenkin vaatisivat lisää pohdintaa. Tarvitaanko Satamakatua enää palvelemaan asemaa, kun eteläisempi alikulku tulee nyt melko lähelle asemaa? Vaarana on, että vanhan aseman seutu kuolee. Kaupungintalo jää Valtatiestä katveeseen. Muu täydennysrakentaminen on onnistuneempaa.

56 Tres

Holkerintie on poistettu, mutta sillä ei ole saavutettu kovin suuria etuja. Korttelirakennetta ei synny Valtatien pohjoispuolelle ollenkaan. Kirkkotorin uudisrakennus lähes peittää näkymän vanhalta hautausmaalta kirkolle.

59 Flow

Satamakadun linjaaminen suoraan Valtatielle ei ole hyvä ajatus. Rautatieasemalle pääsemiseksi tulee näin turhaa lisää ajoa varsinkin Valtatien kautta. Kaupungintalo jää Valtatiestä katveeseen vaikka lisärakentamista on nimenomaan sen ympärillä. Ehdotus on vielä keskeneräinen.

65 Jackpot

Valtatien muuttaminen puistokaduksi on kelvollinen ajatus. Täydennysrakentaminen on pienimuotoista ja realistista. Kaupungintalo kuitenkin jää Valtatiestä katveeseen. Kattojen hyödyntäminen on hyvä ajatus, myös hulevesien viivytämisen kannalta.

67 Kasvukäytävä

Sillan siirtäminen vain muutamia metrejä tuntuu turhalta. Kaupungintalo jää Valtatiestä katveeseen. Valtatietä ei juurikaan ole korostettu. Toijala-taloidea ajatuksena on onnistunut. Ehdotuksessa on kuitenkin huono paikallistuntemus.

72 Raitilla

Mittakaava on miellyttävän pikkukaupunkimainen, mutta lyhyet rakennusmassat eivät muodosta Valtatiestä keskustamaista pääkatua. Kaupungintalo on saatu näkyvämmäksi Valtatien suuntaan. Entinen Osuuskaupan talo jää huomiotta. Pientaloalueen täydennykseen ehdotettu mittakaava on oikein hyvä.

75 Vihreä lanka

Massoittelu ei ole kovin onnistunut. Ehdotuksessa on paljon puistoa. Valtatien täydennysrakentaminen on melko onnistunutta.

80 Valtatiellä tavataan

Onnistunut perspektiivikuva, joka näyttää toimivan myös plaanitasolla. Kaupungintalo jää Valtatien katveeseen. Valtatien pohjoispäässä uusi rakennus luo hyvän parin olemassa olevalle rakennukselle. Kävelykatu on liiankin puistomainen ollakseen pääkauppakatu.

82 Akaapunktio

Taiteen ja lapsen näkökulman tuominen esiin on hienoa. Analyysi on tehty huolella. Ervin rakennuksen purkaminen on virhe. Täydennysrakentaminen on sattumanvaraista. Perspektiivikuvissa on käytetty kivaa kollaasitekniikkaa.

4.4. Alaluokka

1 Ahaa-Akaa

Puretuilla liiketiloilla ei saavuteta mitään uutta tai parempaa. Kaupunkitilaa ei ole jäsennelty, eikä mitään oivaltavaa löydy.

2 Mielenrauhaa

Liikenteellisesti mielenkiintoisia ideoita, jotka tukevat kävelyä ja pyöräilyä. Rakennusten massoittelu on kuitenkin heikkoa eikä jäsenä katutilaa.

3 Ratamestarin nurkilla

Hyvin harvoin kaupunkisuunnittelussa voidaan yhdellä VAU-aiheella ratkaista kaupungin tilallisia haasteita. Myöskään tässä ehdotuksessa siinä ei ole onnistuttu.

7 REsiina

Valtatien muuttaminen kävelyalueeksi on hyvä ajatus. Massoittelu on kuitenkin työssä vaatimatonta.

9 Jyvä

Ehdotuksessa on uusi mielenkiintoinen yhteys Toijala-talolta torille. Täydennysrakentamisen jäsentely ei kuitenkaan muilta osin ole kovin onnistunutta.

10 8956

Ympäristöstä on tunnistettu purettavaksi sopivia rakennuksia, mutta kaupunkikuvallinen jäsentely ei selkeydy nykyisestä tilanteesta juurikaan.

12 6274

Kävely-yhteyden vieminen Ratamestarin korttelin läpi on hyvä idea, mutta tulisi harkita tarkkaan mitä radan varren rakennuksiin esittää. Kirkkotorille sijoitettu rakennus rajaa toria mittakaavaltaan sopivammaksi. Valtatien varren rakentaminen ei ole kuitenkaan kovin onnistunutta.

18 Origami

Juna-aseman katos on ylimitoitettu, mutta vahva kannanotto. Ratamestarin korttelissa on muutamia mukavia ajatuksia. Yksi perspektiivikuvista on onnistunut. Valtatien kaupunkitila ei ole kovin onnistuneesti jäsennelty.

20 Rellunoja aktiiviväylä

Ajatus, että pelkällä pintakäsittelyllä ja muutamalla paviljonkirakennuksella voisi jäsentää keskustan paremmin, on kiehtova, mutta ratkaisu ei kuitenkaan toimi esitetyllä tavalla.

26 Ratamo

Ihan mielenkiintoinen ajatus rajata rataa rakennuksilla, mutta jää epäselväksi mitä rakennuksissa on. Satamatien sillan kääntäminen olisi sinänsä tutkimisen arvoinen asia, mutta tässä esitetty ratkaisu ei toimi. Kaikki liikenne ohjataan Valtatielle ja yksi rakennus jää kokonaan rampin ja kahden kadun ympäröimäksi.

32 V.M.

Ehdotuksessa on eksytty hieman aiheesta, eikä suunnittelualueelle ole esitetty paljoakaan.

33 Osallistu ja voita

Hienoa, että uusia osallistamisen muotoja ja prosessia on mietitty. Suunnitelma on kuitenkin vielä melko kesken.

34 Saanko luvan?

Ehdotuksessa on mahtipontinen liikenteellinen lähestymistapa tämän mittakaavan kaupunkiin. Tilakokemusten jäsentely on hyvä idea. Keskiaikaistyyppinen rakenne voisi sopiakin ainakin mittakaavaltaan Toijalaan, mutta silloin rakenne tulisi olla tarkkaan harkittu. Ehdotuksessa on kuitenkin keskiaikaistyyppinen rakenne toteutettu sattumanvaraisesti.

39 Hikinen iltapäivä

Mittakaava on hyvin massiivinen ja väljä, eikä ehdotus ole kovin pikkukaupunkimainen. Pysäköinti hallitsee ehdotusta, vaikka tekstissä on sanottu muuta.

46 Puutarha ja kauppa

Pysäköintitalo on sijoitettu parhaalle paikalle. Kauppakeskuksella on vaarana, että Valtatien pikkuliikkeet kuolevat.

55 Olkkari

Kävelykatu on hyvä ajatus. Uusi ajoyhteyskin on Harkitsemisen Arvoinen. Ehdotus on muuten melko keskeneräinen.

57 Toijala mielessään

Uusi kävely-yhteys kaupungintalon reunan ohi on hyvä ajatus. Täydennysrakentaminen on kuitenkin melko heikkoa eikä luontevasti täydennä kortteileita.

58 Hunajapurkki

Ajoneuvoliikenteen ohjaaminen Satamakadulta suoraan ympyrätalon eteen ei ole hyvä ratkaisu. Täydennysrakentaminen on vanhahtavaa ja varsinkin Ratamestarin korttelissa se ei ota huomioon olemassa olevaa pientä mittakaavaa. Peruskerrostalot eivät sovi suojeltavien rakennusten lomaan Ratamestarin kortteliin. Kaupungintalo jää Valtatiestä katveeseen ja marketin pysäköinti on parhaalla paikalla. Vihreyden korostaminen työssä on onnistunutta.

63 Hello Yellow Brick Road

Kävely-yhteys asemalle paranee, kun silta muutetaan kävelysillaksi. Kaupungintalo jää Valtatiestä katveeseen. Keskeneräinen työ, josta puuttuu osa vaadituista kuvista.

66 Mutkan kautta

Keskeneräinen ehdotus, jossa on siirretty Saunatien linjausta, mutta ei välttämättä paremmalle paikalle. Lisärakentamista on sijoitettu sattumanvaraisesti suunnittelualueelle.

73 Kyllä!

Kokonaisvaltainen ote puuttuu. "Toimistokorttelit" eivät paranna tilannetta juurikaan. Mittakaava Ratamestarin korttelissa on melko onnistunut.

74 Zeitgeist

Ehdotuksessa on mahtipontiset liikenneratkaisut, joista ei lopulta ole kuitenkaan valtavasti hyötyä. Myös rakentaminen on liian mahtipontista pikkukaupungin keskustaan. Hyvä, että viherkatot ja aurinkoenergia-asiat on otettu mukaan.

79 Vihreä veturi

Valtatieltä puretaan liiketiloja ja tilalle tulee puisto, mikä ei paranna kauppakadun luonnetta. Osuuskaupan ympäristössä voi hyvin olla toriaukio, mutta tässä ehdotuksessa se on liian iso. Kaupungintalon uusi paikka torin laidalla on hyvä ajatus, mutta tässä se kääntää selän asemalta tulijoille.

81 Torilla tavataan

Ehdotus on keskeneräinen ja jäsentymätön. Kaupungintalon edustaa on yritetty elävöittää, mutta yhteys Valtatiehen jää kesken.

83 Pistaasi

Paljon purkamista, mutta vanhat pistetalot mukautuvat uusiin kortteleihin melko hyvin. Ympyrätalon lähellä oleva aukio on väärässä paikassa. Kaupungintalo jää katveeseen Valtatiestä.

84 Trans city landscape

Hauska teoreettinen ja geometrinen lähestymistapa, joka ei varmasti yritäkään olla realistinen. Teoriasta tosin ei oikein saa kiinni, eikä siitä synny uusia oivalluksia.

85 Topparoikka

Keskeneräinen ehdotus, jossa ei ole Valtatietä parannettu kovinkaan onnistuneesti.

5. Kilpailun ratkaisu

Kilpailuehdotuksiin paneuduttuaan palkintolautakunta on päättänyt yksimielisesti jakaa palkinnot seuraavasti:

1. palkinto

35 Kenno

2. palkinto

21 Mate

3. palkinto

68 Käsikynkkä

Lunastukset

38 Viivähdys

60 Valloitetaan valtatie

Kunniamaininta

41 Kunkudro

6. Suositukset jatkotoimenpiteiksi

Palkintolautakunta suosittelee yksimielisesti, että palkitut työt otetaan alueen maankäytön jatkosuunnittelun pohjaksi. Ehdotusten tekijöiden mahdolliseen rooliin jatkosuunnittelussa ei vielä tässä vaiheessa oteta kantaa. Palkintolautakunta suosittelee, että jatkosuunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota palkituissa töissä esiin nostettuihin teemoihin, jotka lisäävät keskustan viihtyvyyttä. Näitä ovat mm. kaupungintalon ja Valtatien välisen yhteyden avartaminen, Valtatien miljöön täydennysrakentaminen ja kehittäminen jalankulkua suosivaksi sekä Ratamestarin korttelin täydennysrakentaminen ja kävely-yhteyden parantaminen asemalle.

7. Arvostelupöytäkirjan varmennus

Palkintolautakunta hyväksyy arvostelupöytäkirjan nimikirjoituksellaan

Jouko Rytönen, puheenjohtaja

Henna Rantanen

Aki Viitasaari

Jyri Sarkkinen

Anu Hytönen

Markku Lahtinen

Anri Linden

Johanna Fingerroos, sihteeri

8. Nimikuorten avaus

Nimikuorten avaus suoritettiin päätösten teon jälkeen palkintolautakunnan kokouksessa 8.1.2015. Palkituiksi todettiin seuraavat tekijät.

1. palkinto 35 Kenno

Arkkitehtitoimisto AJAK

Tekijät:

Adalbert Aapola, arkkitehti

Jarkko Kettunen, arkkitehti

Juuso Horelli, arkkitehti yo

Avustajat:

Tomas Hartman, arkkitehti yo

Severi Hellstén, arkkitehti yo

Henrik Ilvesmäki, arkkitehti yo

Kristian Kere, arkkitehti yo

Toni Lahti, arkkitehti yo

Taru Lindberg, arkkitehti yo

Lassi Luotonen, arkkitehti yo

Jenni Salomaa, arkkitehti yo

Heidi Silvennoinen, arkkitehti yo

Susanna Virolainen, arkkitehti yo

2. palkinto 21 Mate

Tekijät:

Edgars Racins, arkkitehti yo

Janne Leino, arkkitehti yo

3. palkinto 68 Käsikynkkä

Arkkitehtitoimisto Ettala Palomeras Oy

Tekijät:

Tiia Ettala, arkkitehti SAFA

Francesc Palomeras Estebanell, arkkitehti

Maria Berga Bolaños, arkkitehti, graafinen suunnittelija

Hodei Ensunza Aldamizetxebarria, graafinen suunnittelija

Avustajat:

Anastasiia Ieremenok, arkkitehti

Maija Paju, rakennuttajakonsultti

Lunastus 38 Viivähdys

Tekijä: Juuso Horelli

Lunastus 60 Valloitetaan valtatie

Tekijä: Harri Lindberg, arkkitehti SAFA

Kunniamaininta 41 Kunkudro

Tekijä: Guillaume Keidel, arkkitehti DE/HMONP

Avustaja: Henna Kemppainen, arkkitehti SAFA